

Dialog mezi řekou a městem

Dotazníkové šetření mezi obyvateli
města Litomyšl

květen 2012

Vypracovala:

Agora CE
Petra Rezka 12
Praha 4
www.agora-ce.cz

Obsah

ÚVOD	2
I. Metodologie	2
II. Struktura dotázaného vzorku – aneb kdo se zapojil	3
III. Současné využití zájmového území Vodních valů	4
IV. Problémy spojené s využíváním zájmového území Vodních valů	7
V. Budoucí podoba zájmového území Vodních valů.....	10
VI. Park u Smetanova domu	12
VII. Místo závěru.....	13
VIII. Shrnutí.....	14

Poznámky pro čtenáře:

- a) Na následujících stránkách pracujeme s velkým množstvím grafů a tabulek. U každého grafu či tabulky je uvedeno číslo *N*, které představuje počet respondentů, kteří odpověděli na danou otázku. Např. *N* = 422, na otázku odpovídalo 422 respondentů. Je naprosto přirozené, že ne každý respondent odpověděl na všechny otázky. V textu se ne vždy k počtu respondentů, kteří na danou otázku odpověděli, vracíme. Doporučujeme čtenářům, aby pečlivě sledovali údaje o počtu respondentů, kteří na danou otázku odpověděli.
- b) U většiny otázek mohli respondenti vybrat více než jednu odpověď. Uváděná procenta se ale vztahují k počtu respondentů odpovídajících na danou otázku. Součet těchto procent je proto vyšší než 100%.
- c) Není-li uvedeno jinak, v tabulkách jsou procentuální podíly respondentů, kteří jednotlivé varianty a výpovědi uvedli. Procentuální podíly jsou vztaheny k počtu respondentů, kteří odpovídali na danou otázku.

ÚVOD

Názorový průzkum realizovalo Město Litomyšl a Nadace Proměny za asistence obecně prospěšné společnosti Agora CE. Tento názorový průzkum je součástí širšího projektu Proměny nábřeží řeky Loučné - Dialog mezi řekou a městem. Město Litomyšl získalo grant a odbornou podporu Nadace Proměny na obnovu městského prostoru. Jde o úpravu části nábřeží řeky Loučné (lokalita Vodní valy) a parku u Smetanova domu. Území se nachází v blízkosti historického centra města. Lokalita je vymezena hostincem Za vodou a mostem u Smetanova domu. Navazuje na parter, jehož úpravu už Město Litomyšl realizovalo dle návrhu architekta Josefa Pleskota. Dále v textu používáme termín zájmové či sledované území.

Tento průzkum je jednou z aktivit, která si klade za cíl zapojit do přípravy změn zájmového území obyvatele města Litomyšl. Lidi, kteří se v území pohybují a pro které je území nedílnou součástí života ve městě.

Na dotazníkové šetření by mělo navázat veřejné setkání obyvatel města Litomyšle s představiteli Města, zástupci Nadace a odborníky, kde vznikne prostor pro další diskusi o budoucnosti daného území.

I. Metodologie

Názorový průzkum mezi obyvateli města probíhal v měsíci květnu 2012. Obyvatelé města byli dotazováni prostřednictvím tištěného dotazníku, který obdrželi jako součást Lilie – zpravodaje města Litomyšle – byla tak zajištěna distribuce dotazníku do každé domácnosti ve městě. Kromě tištěné verze byl dotazník dostupný také v elektronické podobě on-line na webu Města Litomyšl.

Cílem názorového průzkumu bylo zmapovat názory, potřeby a přání co nejširšího spektra stávajících i potenciálních uživatelů daného území. Dotazník sledoval stávající využívání daného území. Zjišťoval, jaké problémy se s daným územím pojí, zda je území bezpečné. Co v území návštěvníkům chybí a co by v budoucnu mělo svým návštěvníkům a uživatelům nabízet a jaká by měla být jeho podoba. Dotazník se také v menší míře věnoval parku u Smetanova domu.

Názorový průzkum měl anketní charakter, což znamená, že:

- Každá domácnost obdržela jako součást zpravodaje Lilie jeden dotazník s tím, že v případě potřeby byly další dotazníky k dispozici v hlavní budově Městského úřadu, v obou Infocentrech, v Městském bazénu, Městské knihovně Litomyšl a supermarketu Billa. Dotazníky bylo také možné vyplnit on-line na webové stránce města. Občané vložili vyplněné dotazníky do připravených sběrných boxů.
- Pro dotazníkovou akci neexistoval žádný výběrový vzorek občanů, kteří by měli být osloveni. Rozhodnutí vyplnit a odevzdat dotazník tak bylo na uvážení každého občana, popř. domácnosti – tedy forma tzv. samovýběru.
- S ohledem na výše uvedené nelze tento průzkum vydávat za reprezentativní obrázek o názorech veřejnosti v Litomyšli. Můžeme ale tvrdit, že každý dostal stejnou možnost zúčastnit se dotazníkové akce a zapojit se touto cestou do diskuse o změně daného území. Předpokládáme tak, že získané odpovědi představují názory aktivních a zainteresovaných obyvatel města, kterým není budoucnost území a změny v něm lhostejné.
- Dotazníky byly anonymní a byly určeny obyvatelům města starším 15-ti let.
- Součástí dotazníku byla oddělitelná návratka, kde mohl respondent zanechat kontaktní údaje v případě, že chce být dále informovat a zapojit se do projektu.

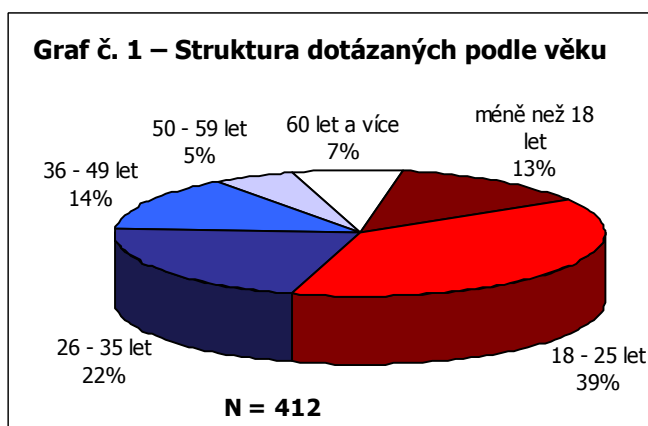
Celkem bylo do domácností distribuováno cca 4 400 dotazníků jako součást radničního tisku Lilie. Zpět se vrátilo 422 správně vyplněných dotazníků, které byly zpracovány. 46% vrácených dotazníků bylo v tištěné podobě (z Lilie) a 54% dotazníků bylo vyplněno on-line prostřednictvím webové stránky města. Tento výsledek představuje návratnost cca 10% vzhledem k počtu domácností ve městě. V tomto případě však toto číslo není úplně přesné. Do dotazování se zapojili i lidé, kteří do Litomyšle dojíždí převážně za studiem a v daném území se často pohybují a využívají jej, ale v Litomyšli nebydlí.

Nicméně můžeme odezvu na dotazníky a návratnost považovat za dobrou.

II. Struktura dotázaného vzorku – aneb kdo se zapojil

Podarilo se nám získat názory a informace od 422 respondentů – lidí, kteří využívají a mají úzký vztah k zájmovému území. S těmi jsme dále pracovali. Pojdme si nejprve blíže představit, kdo se do průzkumu zapojil, jaký je náš výběrový vzorek.

Téměř polovinu respondentů můžeme považovat za starousedlíky, bydlí v Litomyšli již více než 20 let. Cca pětinu vzorku tvoří lidé žijící v Litomyšli 5 – 20 let. Poměrně velký podíl – pětinu – představují lidé, kteří v Litomyšli nebydlí, avšak uvedli, že sem dojíždí za prací/studiem (kromě několika výjimek se jedná o studenty). Novousedlíci, kteří bydlí v Litomyšli méně než pět let, lidé žijící v Litomyšli přechodně a lidé uvádějící „jiný vztah“ k městu jsou zastoupeni jen okrajově.

Šest z deseti dotázaných zastupuje domácnosti rodin s dětmi (ať již úplné, či neúplné) – tato skupina je přibližně z poloviny tvořena rodiči a z poloviny dětmi (studenty). Téměř pětinu vzorku tvoří manželé/partneři, kteří ještě nemají děti, nebo naopak jejich děti již žijí samostatně.

Tab. č. 2 - Struktura dotázaných podle soc. postavení

varianta odpovědi	četnost odpovědi
podnikatel/ka	10%
zaměstnanec/kyně	32%
student/ka	45%
nezaměstnaný/á	2%
důchodce/kyně	7%
na rodičovské dovolené	4%

N = 412

Již s ohledem na zmíněné velké zastoupení mladých lidí ve vzorku, tvoří studenti téměř polovinu všech respondentů. Dvě pětiny představují ekonomicky aktivní obyvatelé města ať již zaměstnanci, nebo podnikatelé. Důchodci jsou zastoupeni necelou desetinou a jen okrajově jsou zastoupeny matky na rodičovské dovolené.

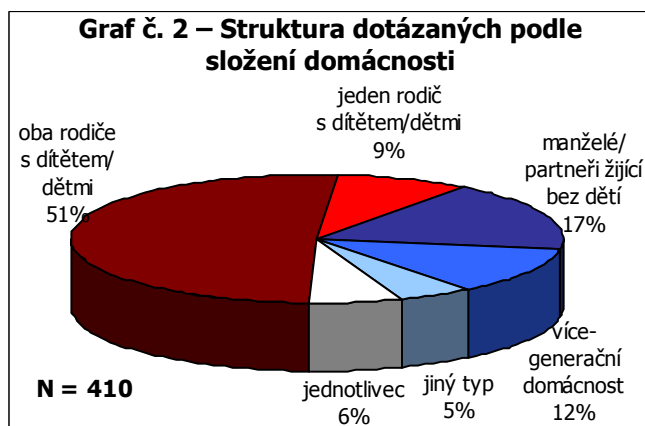
Tab. č. 1 – Vztah dotázaných k městu

varianta odpovědi	četnost odpovědi
bydlím tu méně než 5 let	5%
bydlím tu 5 - 20 let	21%
bydlím tu více než 20 let	46%
dojíždím sem za prací/studiem	21%
bydlím tu přechodně	4%
jiný	3%

N = 409

Do dotazování se velkou měrou zapojili mladí lidé – respondenti ve věku do 25 let tvoří polovinu vzorku. Naopak podstatně méně se zapojili senioři – lidé ve věku nad 60 let tvoří necelou desetinu souboru. Téměř čtvrtinou se podílí lidé ve věku 26 – 35 let.

Do dotazování se častěji zapojily ženy, tvoří téměř dvě třetiny dotázaných (62%), muži představují zbývající více než třetinu (38%) vzorku.

Podle místa bydliště respondentů se nejčastěji zapojili obyvatelé Litomyšli – města, tvoří více než dvě pětiny vzorku. O málo více než desetinou jsou zastoupeni obyvatelé Zahájí a desetinou obyvatelé Záhradí. Obyvatelé Lán a dalších

květen 2012

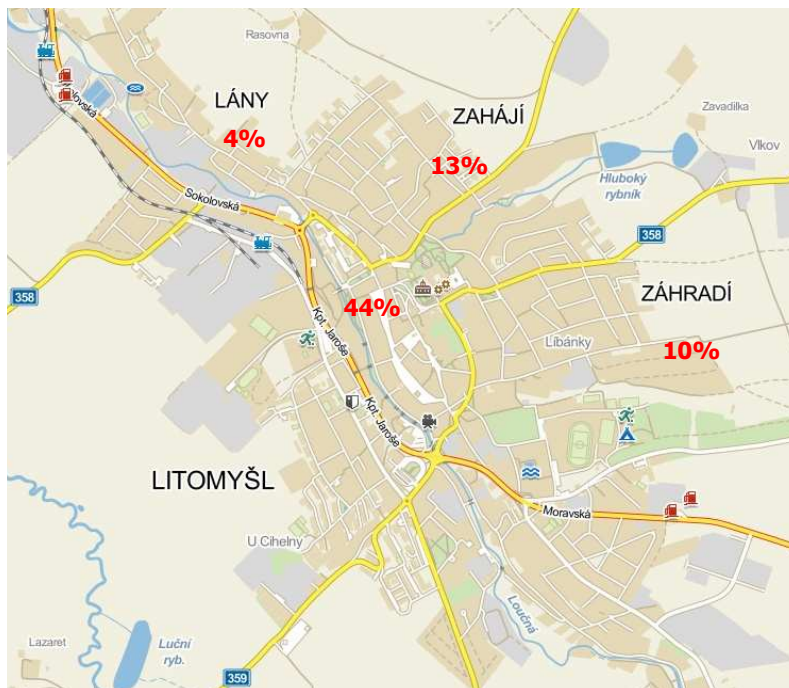
městských částí (Nedošina, Nové Vsi u Litomyše, Pazuchy, Pohodlí, Suché, Kornice) jsou zastoupeni jen okrajově. Více než pětinu vzorku tvoří lidé, kteří uvedli, že bydlí jinde – to jsou většinou ti, kteří do Litomyše dojíždí za studiem, či v menší míře za prací.

Tab. č. 3 - Struktura dotázaných podle místa bydliště

varianta odpovědi	četnost odpovědi
Lány	4%
Litomyšl - město	44%
Zahájí	13%
Záhradí	10%
další z městských částí	6%
jinde	22%

N = 392

Obr. č. 1 – Místo bydliště dotázaných

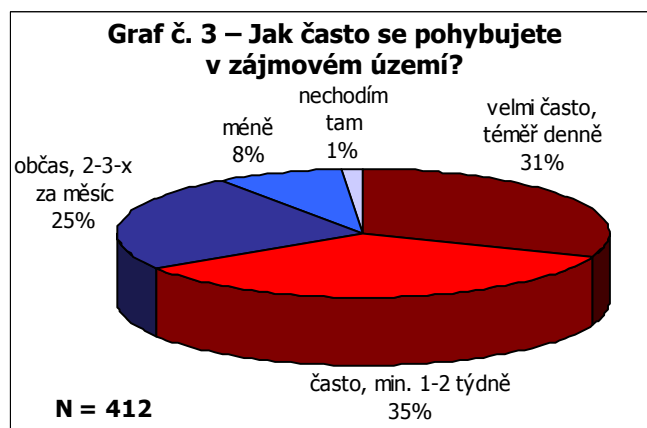
Již bylo zmíněno, že 46% respondentů vyplnilo tištěný dotazník a 54% respondentů on-line verzi na webu. Tyto dvě skupiny se od sebe trochu liší. Z pohledu vztahu k městu tištěný dotazník vyplňovali častěji ti, kteří do města dojíždí za studiem/prací, dále respondenti mladší 18-ti let, studenti. To však může souviset s tím, že dotazník dostali k dispozici ve škole. Vyplnit dotazník na internetu neváhali nejčastěji lidé žijící v Litomyšli více než 20 let (starousedlíci) a lidé ve věku 26 – 35 let.

Nicméně obecně řečeno, dotazníky na internetu vyplňovali častěji mladí lidé (do 35 let) a tištěnou verzi častěji lidé starší 50-ti let.

III. Současné využití zájmového území Vodních valů

Lidé, kteří se do dotazování zapojili, mají **většinou k zájmovému území Vodních valů blízký vztah** – téměř třetina se v tomto území pohybuje velmi často, téměř denně. Další o málo více než třetina z nich se tu vyskytuje minimálně jednou až dvakrát týdně. Čtvrtina dotázaných se ve sledovaném území pohybuje občas, tedy několikrát do měsíce. Necelá desetina dotázaných přichází či prochází méně často, nebo dokonce vůbec.

Důležité je, jak lidé, kteří se více či méně často v území Vodních valů pohybují, toto území vnímají. Co pro ně představuje. Pro téměř dvě třetiny dotázaných území Vodních valů představuje **klidné místo k odpočinku a procházkám**. Dva z pěti hledají v tomto území kontakt s přírodou. Třetina považuje území za místo pro trávení volného času dětí. Téměř pětina dotázaných využívá cyklotrasu vedoucí po místní komunikaci.

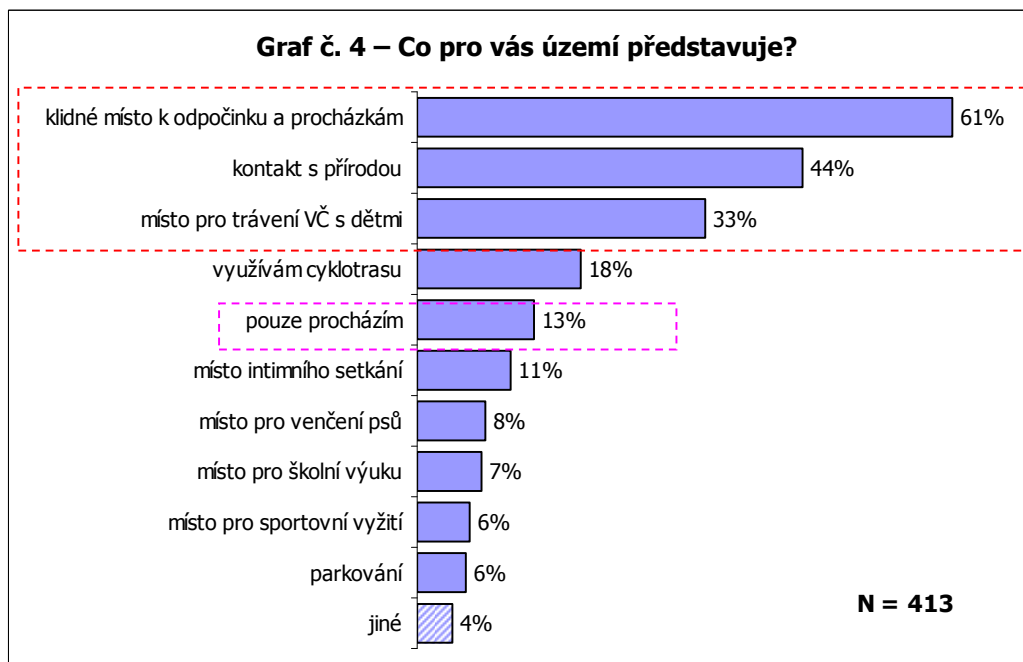

květen 2012

Všichni, kteří území Vodních valů nějak využívají, tudy však někdy jen prochází. Avšak o málo více než desetina dotázaných (13%) tímto územím jen prochází, aniž by se zde nějak zdrželi a využívali něco z možností, které území nabízí. Nejčastěji jejich cesta směřuje na Smetanovo náměstí.

Pro desetinu dotázaných je oblast Vodních valů místem intimních setkání a pro téměř desetinu území představuje místo pro venčení psů. Menší podíl dotázaných než desetina vnímá území jako místo pro školní výuku, místo pro sportovní vyžití, nebo využívají komunikaci v území pro parkování.

Pro úzkou skupinu respondentů sledované území představuje „něco jiného“: nejčastěji v oblasti či těsném okolí bydlí, prochází tudy do práce, hledají zde klidnější cestu než nabízejí rušné ulice, někteří hledají vzpomínky a někteří se tu setkávají s přáteli.

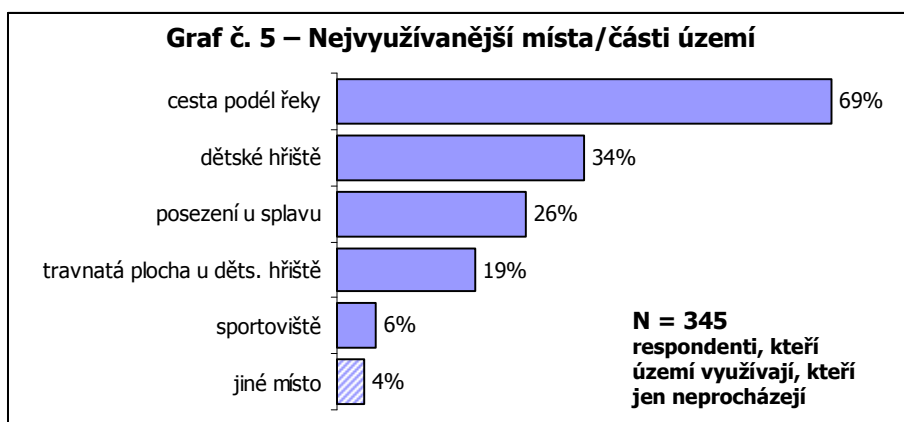

Bez ohledu na to, jak často se dotázaní v území pohybují, nejčastěji pro ně představuje klidné místo k odpočinku a procházkám a stejně tak kontakt s přírodou vyhledávají ve stejné míře každodenní návštěvníci i občasní návštěvníci.

Pokud se respondenti v území Vodních valů zdržují, **nejčastěji využívají cestu podél řeky** – sedm z deseti dotázaných. S větším odstupem, avšak na druhém místě, je dětské hřiště, kde se zdržuje třetina dotázaných. Čtvrtina dotázaných nejčastěji vyhledává posezení u splavu. Pětina využívá travnatou plochu u dětského hřiště. Viz graf č. 5.

Cestu podél řeky nejčastěji využívají ti, kteří se v území pohybují 1 – 2 týdně a o něco i méně každodenní návštěvníci. Na dětské hřiště míří nejčastěji občasní či méně častí návštěvníci území. Posezení u splavu vyhledávají stejně často všichni návštěvníci území bez ohledu na frekvenci pohybu v území.

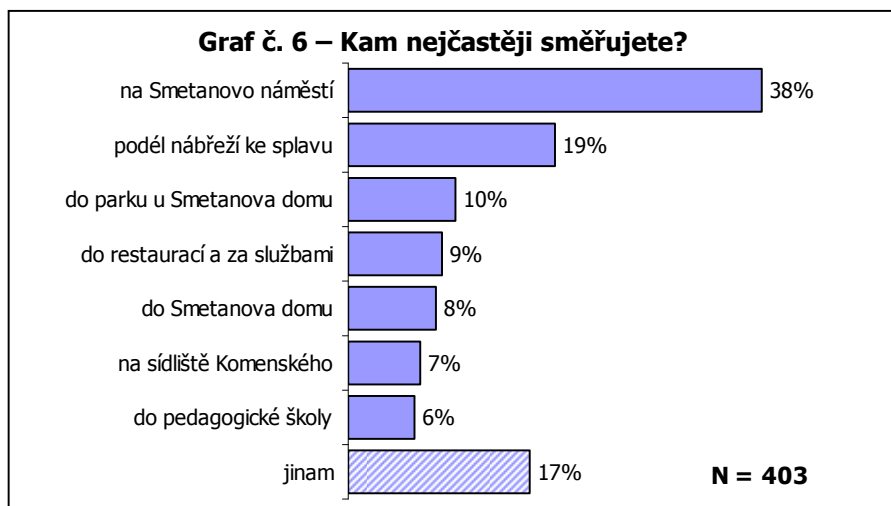
Cestu podle řeky nejčastěji využívají starousedlíci a spíše starší lidé od 50-ti let výše. Na dětské hřiště nejčastěji míří zástupci rodin s dětmi.

květen 2012

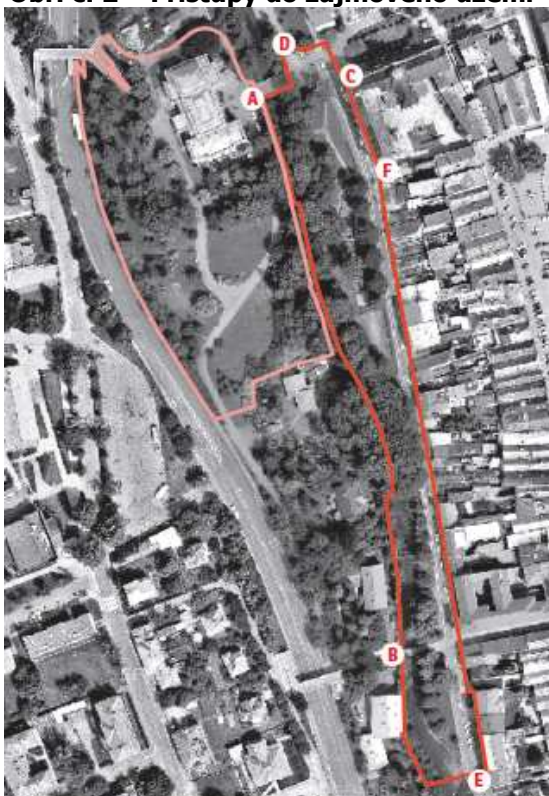
Posezení u splavu nejčastěji vyhledávají mladí lidé do 25-ti let a studenti. A podobně také travnatou plochu u dětského hřiště častěji než ostatní využívají mladí lidé ve věku do 25-ti let a studenti.

Většina dotázaných se ve sledovaném území Vodních valů zdržuje, využívá něco z toho, co území poskytuje. Někdy však územím **jen projdou a míří dále**. Pokud respondenti územím procházejí, míří nejčastěji na Smetanovo náměstí, uvedli dva z pěti dotázaných. Jeden z pěti respondentů nejčastěji prochází podél nábřeží od sídliště směrem ke splavu. Desetina má namířeno do parku u Smetanova domu a rovněž desetina míří nejčastěji do restaurací a za službami na okraji zájmového území. Téměř desetina respondentů prochází územím do Smetanova domu či na sídliště Komenského. Méně než desetina směřuje územím do pedagogické školy. Téměř pětina dotázaných územím prochází a míří jinam, než jsou naznačené směry, avšak tito blíže nespecifikovali kam.

Pokusili jsme se zmapovat, které přístupy do sledovaného území jsou nejobvyklejší.

Obr. č. 2 – Přístupy do zájmového území

Tab. č. 4 - Nejčastější vstupy do území

varianta odpovědi	četnost odpovědi
E - podél řeky (ze směru ulice Vodní valy)	27%
B - přes mostek u splavu	18%
A - přes mostek u Smetanova domu	17%
F - od pedagogické školy	16%
C - z Komenského náměstí	14%
D - podél řeky od kruhových objezdů	14%
odjinud	4%

N = 410

Nejfrekventovanějším vstupem do sledovaného území je přístup podél řeky (ze směru ul. Vodní Valy), tudy vchází o maličko víc než čtvrtina dotázaných. Nejčastěji tudy vcházejí obyvatelé Litomyšle města.

Dále jsou přibližně stejně využívány přístupy přes mostek u splavu a mostek u Smetanova domu a od pedagogické školy – tudy vchází shodně cca pětina dotázaných. Přes mostek u splavu přicházejí nejčastěji obyvatelé Litomyšle města a ti, kteří nebydlí v Litomyšli. Přes mostek u Smetanova domu přicházejí nejčastěji také ti, kteří nebydlí v Litomyšli a ti, kteří bydlí v dalších městských částech. Od pedagogické školy přicházejí nejčastěji

obyvatelé Záhradí.

Na Smetanovo náměstí nejčastěji míří ti, kteří přicházejí po mostku u Smetanova domu a po mostku u splavu. Podél nábřeží od sídliště směrem ke splavu míří nejčastěji ti, kteří vcházejí z Komenského náměstí.

Pokud dotázaní uvedli, že vcházejí odjinud, vypisovali, kudy do území vcházejí:

- od Smetanova náměstí (od radnice, průchodem, pasáží od Buddy baru) – 10 respondentů
- Ropkovou ulicí – 5 respondentů
- přímo z některého domu v ul. Vodní valy – 4 respondenti

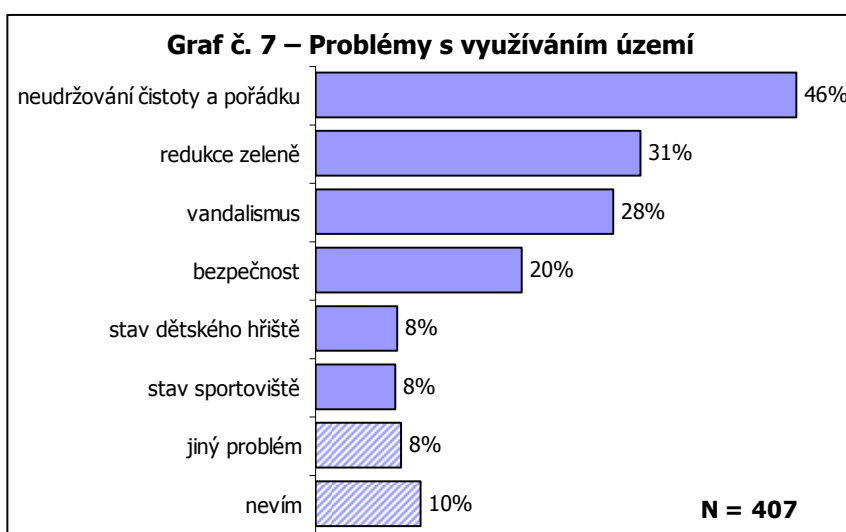
IV. Problémy spojené s využíváním zájmového území Vodních valů

V této kapitole se budeme věnovat problémům týkajícím se sledovaného území. Nakolik se tato oblast obyvatelům města líbí, co je třeba změnit či napravit.

Nejprve se podívejme, jaké jsou **hlavní problémy** související s využíváním území. Návštěvníky území nejčastěji trápí **neudržování čistoty a pořádku**

v zájmové oblasti Vodních valů, nespokojenost projevila téměř polovina dotázaných. Třetina se nelíbí redukce zeleně v území a více než čtvrtina poukazuje na vandalismus. Pětina vidí jako problém bezpečnost v území. Téměř desetina dotázaných hodnotí negativně stav dětského hřiště a sportoviště.

S územím se pojí i další problémy, které spontánně vypisovali respondenti. Jejich výpovědi jsou shrnuty následující tabulce.

Tab. č. 5 - Další problémy

spontánně uvedený problém	počet respondentů
průjezd a parkování vozidel	11
stav a šíře komunikace a chodníků	6
kácení zdravých stromů a neupravenost zeleně	4
neudržování čistoty po psech	3
chybí mi větší dostupnost řeky/špatný přístup k vodě	3
stav řeky (znečištění, odpady, vypouštění nečistot)	3
málo laviček (s oporou zad)	2
bezohlednost cyklistů	1
břehy řeky nejsou udržované, rovněž splav	1
chceme tam pěší zónu	1
chybí sociální zázemí, voda, popř. občerstvení	1
možnosti funkčního využití ploch	1
na hřišti jsou injekční stříkačky	1
nedostatek odpadkových košů	1
nehezke zábradlí, mobiliář	1
nevhodné měřítka úprav	1
odtržení komunikací od přírody	1
osvětlení	1

N = 45

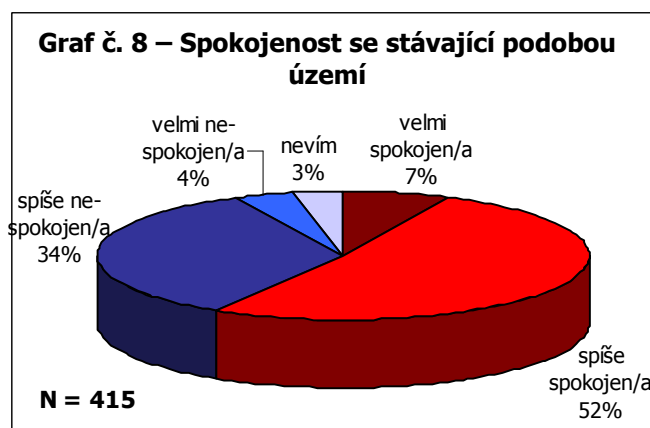
Na neudržování čistoty a pořádku ve sledovaném území si častěji stěžují občasní návštěvníci území (2 – 3x týdně) a také studenti.

Vandalismus nejvíce trápí každodenní návštěvníky území.

Více než polovina dotázaných (59%) sice vyjádřila **spokojenost** s tím, jak území v současnosti vypadá, avšak většina z nich má ke stávající podobě **nějaké připomínky** – jsou „spíše spokojeni“ – to znamená, že je co zlepšovat. Další třetina dotázaných má rovněž připomínky ke stávající podobě, ale už se přiklání na stranu nespokojených. Jen zlomek dotázaných je se stávající podobou velmi nespokojen.

Míra nespokojenosti jde napříč všemi socio-demografickými skupinami, žádný ze sledovaných údajů nehraje významnější roli.

Tab. č. 6 - Co by se mělo zlepšit?

varianta odpovědi	četnost odpovědi
údržba či obnova zeleně	48%
znečištění břehů ukládáním odpadů	44%
údržba mobiliáře	37%
kvalita povrchu cest	30%
úklid psích exkrementů	30%
údržba herních prvků a oplocení hřiště	14%
údržba povrchu a vybavení sportoviště	10%
zimní údržba	6%
něco jiného	8%

N = 355

Všichni ti, kteří projevili nějakou míru nespokojenosti či připomínek ke stávající podobě území, dostali možnost uvést, co konkrétně by se mělo zlepšit.

Téměř polovina z nich je přesvědčena, že je třeba **zlepšit údržbu či obnovu zeleně** v daném území. Více než dva z pěti si myslí, že je na místě zabránit znečišťování břehů ukládáním odpadů (bioodpadu – posekaná tráva, větve apod.). Více než třetina by uvítala údržbu mobiliáře (např. obnovu laviček). Téměř třetina není spokojena s kvalitou povrchu cest a nedostatečným úklidem psích exkrementů. Více než desetina vidí jako nutnou údržbu herních prvků a oplocení hřiště. Desetina podporuje údržbu povrchu a vybavení sportoviště.

Zimní údržba by se měla zlepšit jen podle zlomku dotázaných.

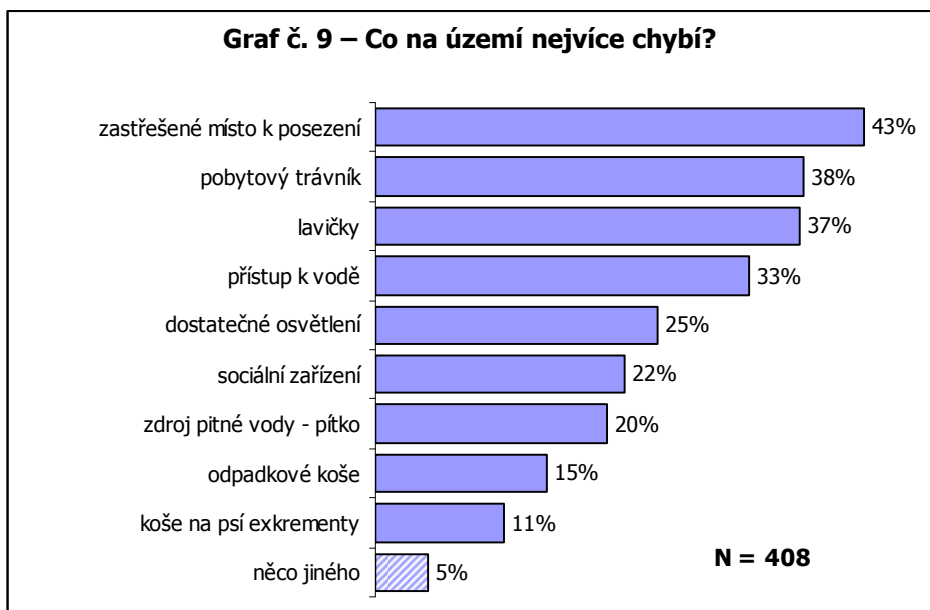
Necelá desetina dotázaných měla ještě další náměty na zlepšení: omezení vjezdu aut na minimum včetně parkování (12 resp.), zabránění vtoku odpadků a znečištěné vody (5 resp.), lepší posezení u řeky, kontakt s řekou (2 resp.), cyklostezka (2 resp.). Dále už jen jednotlivě bylo zmiňováno: celkový zanedbaný vzhled Vodních valů, hlučná silnice 35, hřiště rozšířit za vodu, chodník u splavu, větší dostupnost řeky na březích - terasy, schody; kvalita parkování - mnoho zákazu stání z důvodu výjezdů, kvalita zábradlí a horší kontakt s vodou, lampy – osvětlení, povrch dětského hřiště; řešení splavu, na kterém se zadržují odpadky, větve...; údržba břehů - odpadky, neudržovaný přístup atd.; více laviček, výměna písku v pískovištích; změnit povrch cest, tím zamezit tvorbě kaluží v celé šířce; zrušení nesmyslných zákazů na dětském hřišti např. jízda na kole.

Potřebu zlepšení údržby či obnovy zeleně vidí nejčastěji ti, kteří navštěvují území 1 – 2x týdně. Údržbu mobiliáře častěji podporují občasní návštěvníci (2 – 3 x za měsíc). Úklid psích exkrementů častěji postrádají ti, kteří území navštěvují velmi často a často.

Zjišťovali jsme dále, **co v území nejvíce chybí**. Více než dvě pětiny dotázaných postrádají **zastřešené místo k posezení**, chránící před deštěm, nebo altán. Více než třetina dotázaných postrádá pobytový trávník pro rekreační aktivity, hry, neformální posezení a odpočinek. Rovněž více než třetině chybí lavičky. Třetina by uvítala přístup k vodě. Čtvrtině v území chybí dostatečné osvětlení. Téměř čtvrtina poukazuje na chybějící sociální zařízení. Pětina by uvítala zdroj pitné vody – pítka. Necelé pětině chybí odpadkové koše a desetina koše na psí exkrementy. Viz následující graf.

květen 2012

O zastřešené místo k posezení neprojeví žádná skupina výrazně větší zájem, zájem jde napříč všemi skupinami. Pobytový trávník častěji vítají mladí lidé ve věku 18 – 35 let. Lavičky naopak podporují respondenti starší 50-ti let. Přístup k vodě více postrádají občasní návštěvníci (2 – 3 x měsíčně), lidé ve věku 25 – 36 let, dále muži oproti ženám.

Úzká skupina respondentů ještě zmiňuje, že v území chybí široké, kvalitní chodníky pro pěší i kočárky. A jednotlivě jsou zmíněna: místo pro grilování a posezení, wifi, lezecká stěna, lávka pro chodce u Smetanova domu, označení rostlin názvy.

Důležitým tématem je **bezpečnost**. Pokud se lidé nebudou cítit bezpečně ve sledovaném území, budou se mu vyhýbat.

Více než polovina dotázaných návštěvníků sledovaného území se v něm cítí bezpečně. Naopak čtvrtina z nich se bezpečně necítí. Co je tedy hlavní příčinou nedostatečné bezpečnosti v dané oblasti? Polovina z těch, kteří se bezpečně necítí, uvádí jako hlavní problém **nebezpečnou dopravní situaci**. Dva z pěti se obávají **nevhodného chování mladistvých** v území. Téměř třetině není příjemné **špatné osvětlení** hřiště, sportoviště a přístupových cest. Více než čtvrtina své obavy spojuje s uživateli drog.

Tab. č. 7 - Proč se necítíte bezpečně?

varianta odpovědi	četnost odpovědi
nebezpečná dopravní situace	51%
nevhodné chování mladistvých	41%
špatně osvětlené hřiště/sportoviště/přístupové cesty	31%
obavy spojené s uživateli drog	29%
nedostatečná činnost policie	18%
nebezpečný pádu do řeky	12%
jiné důvody	5%

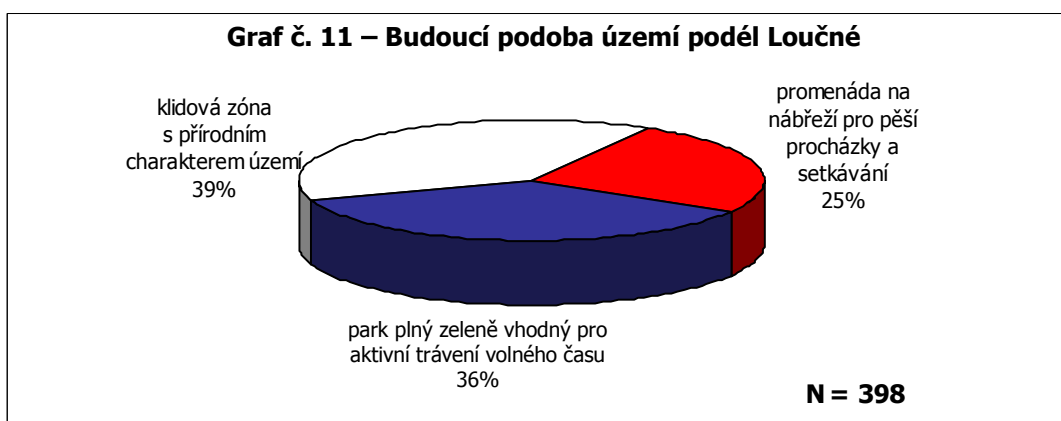
N = 101

Nelze říci, že by mezi respondenty byla nějaká skupina, která má větší obavy o svou bezpečnost. Žádná ze sledovaných socio-demografických charakteristik zde nehraje významnější roli.

Dopravní situace znepokojuje častěji velmi časté a časté návštěvníky území. Dále pak starousedlíky a starší respondenty (nad 50 let).

V. Budoucí podoba zájmového území Vodních valů

Podívejme se nejprve na zájmové území obecněji. Jaká by mohla být jeho **podoba v budoucnu**, aby obyvatelům města vyhovovala. Nejvíce dotázaných se ztotožňuje s představou oblasti jako klidové zóny s maximálním využitím a zachováním přírodního charakteru území. Přibližně stejně početná skupina preferuje ideu parku plného zeleně jako prostoru pro aktivní trávení volného času a rekreaci pro nejmenší děti, mládež i dospělé. Zbývající čtvrtina podporuje myšlenku promenády pro pěší procházky podél nábřeží, která nabízí i řadu míst pro setkávání a odpočinek, občerstvení a osvěžení.

Klidovou zónu podporují respondenti ve věku 26 – 35 let a respondenti starší 50-ti let, dále muži oproti ženám, velmi častí a častí návštěvníci území.

Park pro aktivní trávení volného času preferují studenti, ženy oproti mužům, rodiny s dětmi a občasní a méně častí návštěvníci území.

Skupina respondentů, která by uvítala promenádu podél nábřeží, se nijak zvlášť neprofiluje podle sledovaných socio-demografických charakteristik.

Jaké **možnosti využití** zájmového území by tedy **v budoucnu** rozhodně neměly chybět?

Tab. č. 8 - Žádoucí možnosti využití území

Sedm z deseti dotázaných uvádí, že by v území neměla chybět klidová zóna nabízející odpočinek a posezení. Polovina dotázaných očekává volnou travnatou plochu pro aktivní využívání. Dvě z pěti dotázaných by rádi využívali pěší promenádu po nábřeží jako alternativu cesty po chodníku podél silnice. Více než třetina podporuje myšlenku pěšiny podél vody. Čtvrtina očekává, že území v budoucnu nabídne hřiště pro malé děti (do šesti let) a pětina očekává hřiště pro větší děti (6 – 12 let). Další očekávání viz tabulka č. 8.

Respondenti dále upozorňují, že by se nemělo zapomínat na možnosti aktivního trávení volného času seniorů – venkovní sportoviště se speciálními prvky pro seniory

varianta odpovědi	četnost odpovědi
klidová zóna pro odpočinek a posezení	71%
volná travnatá plocha pro aktivní využití	50%
pěší promenáda po nábřeží	41%
pěšina podél vody	37%
hřiště pro malé děti (0 - 6 let)	26%
hřiště pro větší děti (6 - 12 let)	21%
místo pro aktivity mládeže (12 - 16 let)	15%
menší vícefunkční hřiště	13%
prostor pro venkovní výuku	15%
prostor pro venčení psů	13%
něco jiného	4%
nevím	1%

N = 410

(5 resp.). Někteří dotázaní by uvítali stezku pro in-line bruslení (4 resp.). Neměla by chybět místa pro posezení a pikniky (3 resp.), minigolf (1 resp.) a místo pro kulturní akce (1 resp.).

Klidovou zónu pro odpočinek a posezení podporují častěji starousedlíci, respondenti ve věku 26 – 35 let a respondenti starší 50-ti let a také důchodci.

Volná travnatá plocha by neměla chybět podle respondentů ve věku 18 – 25 let a 26 – 35 let a také podle studentů. Pěší promenáda je poptávána častěji každodenními návštěvníky území.

Kam v budoucnu situovat **dětské hřiště** ke spokojenosti uživatelů území. Čtvrtina dotázaných říká, že na místě nezáleží a je jim to jedno. O málo **více než polovina dotázaných** (54%) preferuje umístění hřiště **na stávajícím místě** na nábřeží a přibližně desetina (13%) se přimlouvá za umístění hřiště v parku u Smetanova domu. A co na to rodiny s dětmi? Také o něco častěji preferují stávající místo.

A závěrem diskuse o budoucí podobě zájmového území se ještě podíváme co doposud v území není, ale **v budoucnu by rozhodně nemělo chybět**. Polovina dotázaných říká, že **přístup k vodě**, dva z pěti vítají místo na piknik, více než třetina podporuje nápad vybudování mola nad říční hladinou. Podle více než čtvrtiny by nemělo chybět občerstvení a nová lávka pro pěší mezi oběma břehy Loučné. Více než desetina podporuje myšlenku vbudování ohniště.

Objevily se i další ojedinělé nápady: prodej čerstvých ryb přímo u řeky, plocha na petanque, přírodní bludiště, možnosti pozorování drobných živočichů a zvířat, arboretum.

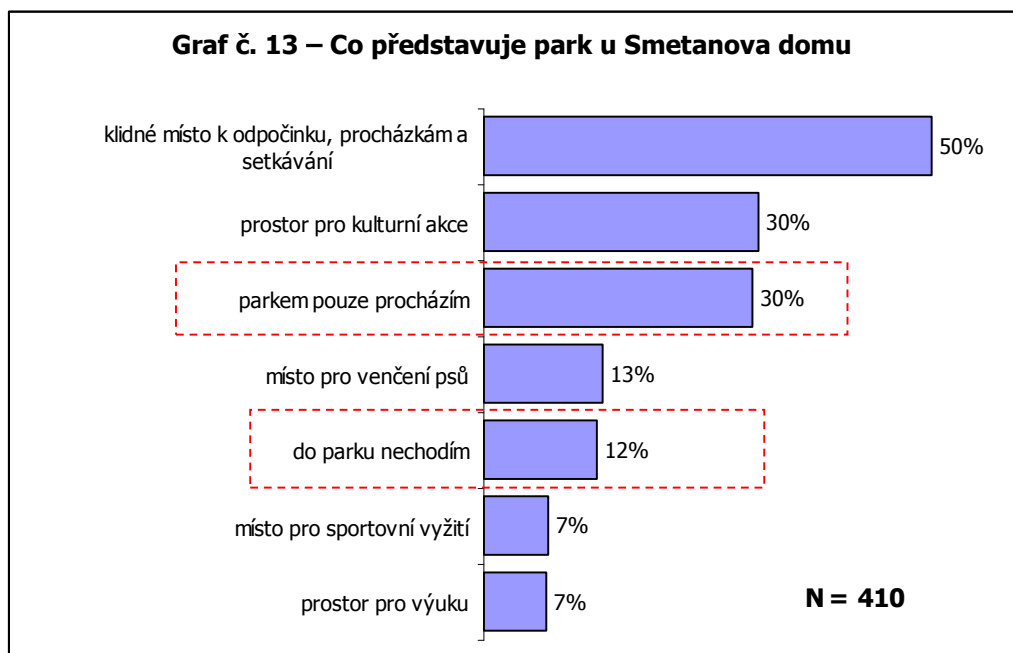

Přístup k vodě postrádají všichni návštěvníci území, žádná socio-demografická charakteristika nehraje významnější roli. Místo na piknik častěji požadují občasní návštěvníci, mladí lidé do 25-ti let, ženy oproti mužům, rodiny s dětmi a studenti.

VI. Park u Smetanova domu

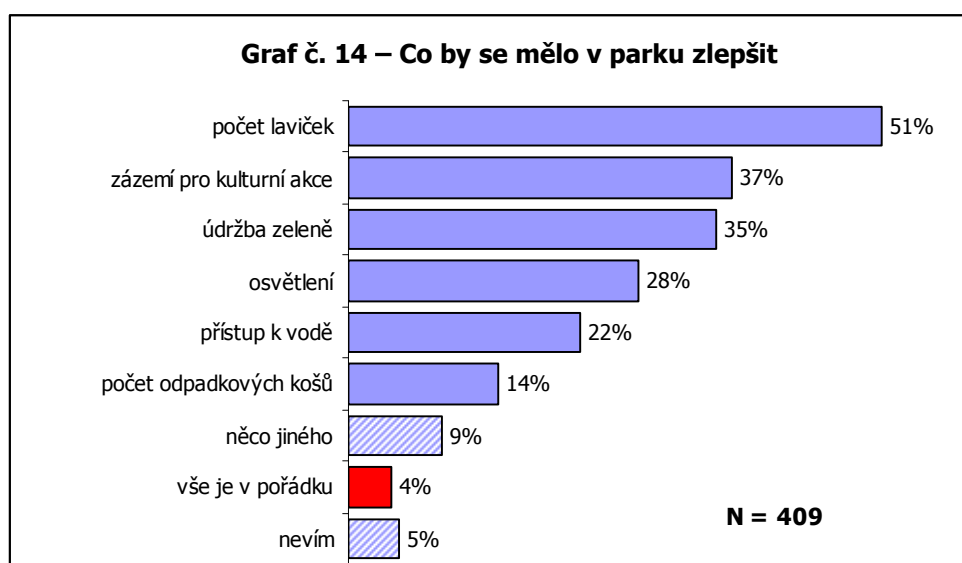
V poslední kapitole se ještě podíváme blíže na park u Smetanova domu.

Tento park pro dotázané **nejčastěji představuje klidné místo k odpočinku, procházkám a setkávání** – uvádí polovina z nich. Pro téměř třetinu je park místem pro kulturní akce. Pro o málo více než desetinu dotázaných je park místem pro venčení psů. Podle necelé desetiný skýtá park prostor pro sportovní vyžití nebo prostor pro výuku. Téměř třetina dotázaných parkem jen prochází. A cca desetina dotázaných do parku nechodí.

Polovina dotázaných se shoduje, že by v parku mělo být **více laviček**. Více než třetina je přesvědčena, je třeba zlepšit zázemí pro kulturní akce v parku a údržbu zeleně. Více než čtvrtina dotázaných vidí jako nutné zlepšit osvětlení v parku. Téměř čtvrtina žádá přístup k vodě. Více než desetina navrhuje zvýšit počet odpadkových košů. Jen zlomek dotázaných si myslí, že není třeba nic zlepšovat.

Téměř desetina dotázaných přinesla i další náměty na zlepšení parku: lépe park oddělit i zvukově od silnice R35 (11 resp.), zabezpečit častější úklid parku (4 resp.), vytvořit místa pro setkávání, posezení a pikniky s kvalitním mobiliářem (3 resp.), připravit opatření bránící vandalismu (2 resp.), zlepšit kvalitu a povrch cest (2 resp.), park skýtá velký potenciál, který je možné lépe využít (2 resp.), funkční propojení dětského hřiště s parkem (1 resp.), rozšíření dětského hřiště (1 resp.), obnovit altán (1 resp.), vytvořit hřiště/prostor pro psy (1 resp.).

Dotázaní by park rádi využívali jako klidovou zónu pro odpočinek, procházky a posezení – uvedlo sedm z deseti. Více než polovina by do parku ráda zašla za kulturou. Čtvrtina dotázaných myslí na děti a od parku by očekávali možnosti her a aktivit právě pro děti. Desetina navrhuje, že by park mohl nabízet prostředí pro školní výuku.

Tab. č. 9 - Aktivity, které by měl park nabízet

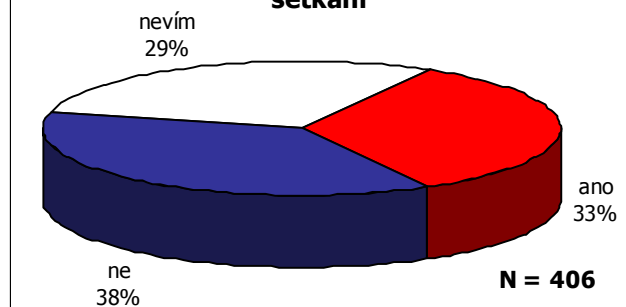
varianta odpovědi	četnost odpovědi
klidová zóna pro odpočinek, procházky, posezení	69%
kulturní akce	52%
hry a aktivity pro děti	25%
školní výuka	11%
jiné	2%
nevím	3%

N = 410

VII. Místo závěru

Každý pátý respondent nechal v návratce své kontaktní údaje. 53 respondentů má zájem o zasílání informací o průběhu projektu a o doprovodných akcích pro veřejnost.

V návaznosti na toto dotazování se bude konat veřejné setkání občanů s představiteli města a zástupci nadace Proměny, kde se bude společně diskutovat o budoucnosti daného území. Třetina dotázaných projevila zájem zúčastnit se diskuse na veřejném setkání. Více než třetina je rozhodnuta, že veřejného setkání se nezúčastní a více než čtvrtina se ještě nerozhodla, zda se zapojit aktivně do další veřejné diskuse o budoucí podobě a využití zájmového území.

Graf č. 15 – Zájem o účast na veřejném setkání

VIII. Shrnutí

- Lidé, kteří se do dotazování zapojili, mají většinou k zájmovému území Vodních valů blízký vztah – téměř třetina se v tomto území pohybuje velmi často, téměř denně. Další o málo více než třetina z nich se tu vyskytuje minimálně jednou až dvakrát týdně.
- Nejčastěji sledované území pro své návštěvníky představuje klidné místo k odpočinku a procházkám (61%). Často tu lidé hledají kontakt s přírodou (44%). Třetina považuje území za místo pro trávení volného času dětí.
- Pokud se respondenti v území zdržují, nejčastěji využívají cestu podél řeky (69%). S větším odstupem, avšak na druhém místě, je dětské hřiště, kde se zdržuje třetina dotázaných. Čtvrtina dotázaných nejčastěji vyhledává posezení u splavu.
- Pokud respondenti územím jen procházejí, míří nejčastěji na Smetanovo náměstí (38%). Jeden z pěti respondentů nejčastěji prochází podél nábřeží od sídliště směrem ke splavu. Desetina má namířeno do parku u Smetanova domu a rovněž desetina míří nejčastěji do restaurací a za službami na okraji zájmového území.
- Nejfrekventovanějším vstupem do sledovaného území je přístup podél řeky (ze směru ul. Vodní Valy), tedy vchází o maličko víc než čtvrtina dotázaných. Nejčastěji tudy vcházejí obyvatelé Litomyše - města. Dále jsou přibližně stejně využívány přístupy přes mostek u splavu a mostek u Smetanova domu a od pedagogické školy (shodně cca po pětině).
- Návštěvníky území nejčastěji trápí neudržování čistoty a pořádku, nespokojenost projevila téměř polovina dotázaných. Třetině se nelíbí redukce zeleně v území a více než čtvrtina poukazuje na vandalismus.
- Více než polovina dotázaných (59%) sice vyjádřila spokojenost s tím, jak území v současnosti vypadá, avšak většina z nich má ke stávající podobě nějaké připomínky – jsou „spíše spokojeni“ – to znamená, že je co zlepšovat. Další třetina dotázaných má rovněž připomínky ke stávající podobě, ale už se přiklánějí na stranu nespokojených.
- Dle názoru nespokojených návštěvníků území je třeba zlepšit údržbu či obnovu zeleně (48%). Více než dva z pěti si myslí, že je na místě zabránit znečišťování břehů ukládáním odpadů (bioodpadu – posekaná tráva, větve apod.). Více než třetina by uvítala údržbu mobiliáře (např. obnovu laviček).
- Pro příjemné užívání sledovaného území návštěvníkům nejčastěji chybí zastřešené místo k posezení, chránící před deštěm, nebo altán, uvedly více než dvě pětiny. Více než třetina dotázaných postrádá pobytový trávník pro rekreační aktivity, hry, neformální posezení a odpočinek. Rovněž více než třetině chybí lavičky. Třetina by uvítala přístup k vodě.
- Čtvrtina dotázaných návštěvníků sledovaného území se v něm necítí bezpečně. Nejčastější příčinou jejich obav je nebezpečná dopravní situace (51%) a nevhodné chování mladistvých (41%).
- Co se týče budoucí podoby a charakteru území, nejvíce dotázaných se ztotožňuje s představou oblasti jako klidové zóny s maximálním využitím a zachováním přírodního charakteru území (39%). Přibližně stejně početná skupina preferuje ideu parku plného zeleně jako prostoru pro aktivní trávení volného času a rekreaci pro nejmenší děti, mládež i dospělé (36%). Zbývající podíl dotázaných podporuje myšlenku promenády pro pěší procházky podél nábřeží, která nabízí i řadu míst pro setkávání a odpočinek, občerstvení a osvěžení (25%).
- Sledované území by v budoucnu rozhodně mělo být vhodné pro posezení a odpočinek v rámci klidové zóny (71%), mělo by umožnit aktivní využívání volné travnaté plochy (50%) a nabízet pěší promenádu po nábřeží jako alternativu cesty po chodníku podél silnice (41%).
- V současnosti na sledovaném území sice přístup k vodě, místo na piknik či molo nad říční není, ale v budoucnu by rozhodně nemělo chybět.
- Park u Smetanova domu pro dotázané nejčastěji představuje klidné místo k odpočinku, procházkám a setkávání (51%) či místo pro kulturní akce (30%). Zkvalitnění parku pro příjemné využívání by pomohlo více laviček (51%) a zlepšení zázemí pro kulturní akce (37%).
- I v budoucnu by dotázaní rádi park využívali jako klidovou zónu pro odpočinek, procházky a posezení (69%), nebo by sem zašli za dobrou kulturou (52 %).